

Ur protokoll fört vid Kyrkorådets i Junsele sammanträde i prästgården den 13 maj 1871

§ 1.

Kyrkorådet, som med sorg och grämelse sett huru det sedliga beståndet inom Församlingen, synnerligast bland ungdomen, mer och mer försämrats, hade sammanträdet, för att öfverlägga om åtgärders företagande, som kunde hafva något gynnsamt inflytande till något bättre. Utom i människans naturliga böjelse för det onda och förakt för Guds ords förmaningar och varningar, trodde sig Skolrådet finna hufvudorsakerna till det sorgliga tillståndet uti det onda, fördärfliga exempel, som de många fremmande arbetare, som ock hvilka många lefva ett trygglöst lif, hamna och i den starka bränvins- och rusdrycks-flod, som strömmar från lönnkrögares och brenvinsförsäljares nästen, hvilka för en blodspänning äro reda, att offra ära och anseende och sin egen och medmänniskors timliga och eviga väl. Kyrkorådet var derföre af den öfvertygelse, att tillståndet skulle blifva vida bättre, om dylika krognästen kunde utrotas och trodde, att om de rättänkande i Församlingen offentligen uttalade sig för ogillande af det vilda och beklagliga lefnadssätt som af många förs, yttrande sig i dryckenskap, oväsande, hemgång hos stilla människor samt själsmördande danser och nattlopp, afsett dryckenskapens följder, så skulle det äfven genom Guds nåd kunna verka till något be[...]

Kyrkorådet ville derför till kyrkostämman hemställa, att Församlingens röstegande medlemmar såsom för besked uttala, att en hvar, som har kunskap om, hvarest och hvem Krögeri bedrifves, bör sig af sitt samvete manad, att sådant icke fördölja utan för Kronobetjeningen anmäla till laga näpst, på att, då intet annat hjälper med lagens arm söka värja sig och de sina mot de oberäkneligt skadliga följdernas af Krögeriet, samt att likaledes en hvar husfader och husmoder uppmanas att hafva allt [...] sitt husfolk och söka med kärlekens allvar förmana och varna för utsväfningar och köttsliga s.k. nöjen, såsom dans och nattlopp, hvilka alltid leda till otuktens befrämjande.

Ur protokoll fört vid Skolrådets i Junsele sammanträde i prästgården den 13 maj 1871.

§ 5.

Till undertecknad Skolråds ordförande hade blifvit anmält, att ett högst opassande lefnadssätt hade förts i Skolhuset natten till den 1 maj samt dagen derpå, bestående deruti, att flera i synnerhet af Församlingens ungdom samlats i skolhuset och der jämte Skollärare Er. Ritzén öfvadt kortspel, dans och supande, dans till och med i skolsalen, som församlingen med stor kostnad uppfört icke för sådana oanständiga tillställningar, utan derföre att deras barn der måtte få inhemta de nödiga stycken som höra till christendomen och andra nyttiga ämnen, men ej sådana exempel af lösaktig lefnad och andra föredömen. Och beslöt Skolrådet, för att sätta en gräns för sådant, att Skolläraren skulle i Skolrådets närvaro i morgon efter slutad Gudstjenst vid sammanträde i Prestgården i kraft af 11 § i Kongl. Majts Nådiga Folkskolestadga af den 18 Juni

1842, undfå varning för sådant lefnadssätt samt för försummad skolhållning den 1 maj i Edens rote. Dock skulle vid sammanträdet i morgon lemnas skolläraren tillfälle, att få förklara sig med anledning af angifvelsen, ehuru Skolrådets ledamöter hade sig väl bekant, att angifvelsen var, Sorgligt nog ! Sann. Skolläraren skulle därför kallas att infinna sig till Rådets sammanträde i morgon.

År och dag som ofvan In fidem
M. O. Åkerstedt

Uppläst och justerad den 14 maj 1871

betyga på skolrådets vägnar:

Salomon Pehrsson

Abr. Molund

Ur protokoll fört vid Skolrådets i Junsele sammanträde i prästgården den 14 maj 1871.

§ 1.

S. D. Med anledning af § 5. af föregående protokoll den 13 Maj voro skolrådets ledamöter åter samlade. Skolläraren, som nu var tillstädes, sade sig icke hafva varit med eller deltagit i dessa oordningar, mycket mindre tillställt dem, eller gifvit tillstånd att begagna skolhuset eller skolsalen till dylika förehafvanden, utan hade han tvertom varnat den samlade ungdomen för sådant och förmanat dem att gå derifrån, men de hade ej lydt honom, förmenande Skolläraren, att han gjort sitt till för att afstyra ofoget, tilläggande för öfrigt, att han ej ansåg sig skyldig att vakta skolsalen eller skolhuset för sådana sällar, och angifves af honom: Nils Erik Ritzén, Salomon Sundius, Mårten Eriksson, alla från Lillegård och en arbetare Jonas Jakob Omberg från Liden såsom tillställare af ifrågavarande uppträden. Skolrådet, som förmenade, att skolläraren bort påkalla hjälp, för att från skolhuset utdrifva de obehöriga gästerna, när de, efter skollärarens utsago, på hans varning oh förmaning ej aflägsnade sig, beslöt att låta inför kyrkorådet, som skulle sammanträda instundande Lördag den 21 Maj i prestgården, kalla ofvannämnda ynglingar, då äfven Skolläraren skulle vara tillstädes.

Protokoll fört vid Kyrkorådets sammanträde i Junsele Prästgården den 21 maj 1871.

S.D. Med anledning som i § 1. af Protokollet vid Skolrådssammanträdet den 14 dennes finnes antydt, voro Kyrkorådets ledamöter åter samlade. De i åberopade protokoll, såsom anställare af oroligheterna i skolsalen natten till den 1 maj angifne ynglingar voro nu tillstädes, utom Jonas Jacob Omberg, som med kallelse icke kunnat anträffas. Wid hållet förhör med hvar och en särskildt af de angifne, upplyste;

Nils Erik Ritzén, att han, som var en af tillställarna, hade jemte de öfriga tillställarna Salmon Sundius och Jonas Jacob Omberg bjudit några bekanta, mest ungdom och barn, neml. Lena Johanna och Lena Brita i Klockargården i Mo, Nils Anders Sundius, barn i Lillegård, Mårten Eriksson från samma by, Henrik Jacob Zetterström och hans syster, alla tillsammans 8 personer; att man före höll till på en berghäll ofvanför Böhles by, intagande förfriskning af kaffe och något vin, men nekade att spirituosa begagnats, att de omkring kl. 11 begifvit sig till Skolhuset, och utan tillstånd af något inträde i skolsalen, der roat sig med anställande af lekar och dans; att under tiden många dels ynglingar dels flickor samlats på gården utanför, af hvilka en del varit berusade, hållande oväsande utanför, äfven skjutande

af lösa skott i luften med pistoler, att dessa omkring kl. 12 eller 1 på natten trängt sig in i skolsalen, sparkande upp den tillstängda dörren, att blott en eller 2 af dem undfått någon traktering och att de ehuru tillsagde af tillställarne att aflägsna sig, likväl kvarblifvit oh deltagit i dansen och lekarna till omkring kl. 3 på morgonen, då de alla från skolsalen aflägsnade sig, tilläggande N. E. Ritzén, att de icke varit meningen, att tillställa någon "olåt", utan blott en munteration på 1 maj.

Salmon Sundius erkände, att han var ibland tillställarna, hvilka uppgifves vara desamma, som Nils Erik Ritzén omnämmt, att han ej vsite, hvilka som blifvit bjudne, emedan han straxt före tillställningen begärt att få vara med, men uppgaf såsom närvarande de samma personer, såsom N. E. Ritzén uppgifvit med tillägg af Magnus Zetterström, att J. J. Omberg stått för trakteringen, som bestod af vin och kaffe; För öfrigt angaf han förloppet på enahanda sätt som Ritzén, samt att man äfven dagen derpå på förmiddagen samlats vid omnämnde hälla och derefter fortsatt i skolsalen, att äfven då några objudna ehuru ej så många kommit tillstädes, men ej fört något oljud samt att tiden tillbragts i skolsalen med anställande af lekar oh dans, för hvilket ändamål bänkarne blifvit ihopflyttade efter ena väggen. Hade sig ej bekant, att någon gifvit tillstånd till begagnande af skolsalen.

Mårten Eriksson erkände sig ej vara bland tillställarna, utan endast bjuden (hvilket sedermera bekräftades af N. E. Ritzén och Salmon Sundius) uppgaf förloppet på enahanda sätt som de båda föregående, sade sig ej hafva hört, att någon gifvit dem tillstånd att begagnande af skolsalen, att de der tillbragt tiden med dans och lekars anställande, att det var den utanför samlade hopen som fördt oljudet och objudna trängde sig in i skolsalen, var äfven en stund i skolsalen aftonen derpå, men fann der endast 2 flickor närvarande.

Sedan dessa jemte Skolläraren tillsagts att afträda, öfverlade Kyrkorådet angående den obehagliga saken, hvarefter samtliga åter förekallades, då Nils Erik Ritzén och Salmon Sundius, såsom anställare, undfingo Kyrkorådets allvarliga varning och förmaning, att de taga sig till vara för sådana tillställningar i andras hus, att de uti skolsalen förvarades Kartor och annan skolan tillhörig materiel, som kunnat förderfvas, men att det framförallt vore i högsta grad opassande och fräckt, att till sådana syndiga tillställningar utan tillstånd begagna en socken tillhörig sal, hvarföre man borde få vänta, att ljus och goda seder, såsom undervisningens frukter, skulle komma och ej sådana exempel af ett lösaktigt lefnadssätt. Och lofvade de, att för framtiden taga sig tillvara. Hvad Mårten Eriksson beträffar, så, då han ej till-

hör anställarna, uttryckte Kyrkorådet likväl sitt ogillande deraf att han hör-

sammat inbjudningen och deltagit i sådana tillställningar i Församlingens skolsal.
Till sitt förmanade Kyrko- och Skolrådet Skolläraren Ritzén att icke tillåta
sådant passera i skolsalen utan borde han, sin pligt tilmätigt, hjälpa
Skolrådet att afstyra sådant och ej med sådant ...taga en sak, som
till sina moraliska följder kan blifva förderflig för hele Församlingen.

År och dag som ofvan

In fidem
M. Åkerstedt.

Uppläst och justeradt den 23 maj 1871
betyga På Kyrkorådets vägnar
Salomon Pehrsson
Abr. Molund
